

Szczepionki dla dorosłych

Vaccines for adults

dr n. med. Iwona Łętowska

z Zakładu Profilaktyki Zakażeń i Zakażeń Szpitalnych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego

Kierownik Zakładu: dr n. med. Paweł Grzesiowski

Streszczenie

Według Światowego Banku Rozwoju szczepienia są jedną z najbardziej opłacalnych inwestycji zdrowia publicznego. Chronią nie tylko indywidualne osoby, ale wywierają efekt ochronny na całą populację (efekt populacyjny). Dzisiaj już chyba nikt nie ma wątpliwości co do konieczności szczepień profilaktycznych dzieci, a stopień społecznej akceptacji tego typu działań jest wysoki. Natomiast zrozumienie potrzeby szczepień innych grup wiekowych (młodzieży i dorosłych, w tym osób w podeszłym wieku) i grup szczególnego ryzyka jest dalekie od satysfakcjonującego i to nie tylko wśród laików, ale także niekiedy wśród lekarzy. Budowanie odporności na całe życie człowieka winno być celem strategicznym, którego realizacja odbywałaby się poprzez stosowanie szczepionek odpowiednich dla różnych grup wiekowych i grup szczególnego ryzyka z uwzględnieniem różnic immunologicznych i różnego stopnia zagrożenia poszczególnymi chorobami. Przesłanki do tego typu działań są następujące: **starzenie się populacji**, (szczególnie w krajach uprzemysłowionych), **wzrost aktywności ludzi dorosłych** (w tym migracje ludności, dłuższy czas aktywności zawodowej, **zwiększona podatność ludzi dorosłych na choroby wieku dziecięcego, przeciwko którym byli szczepieni w dzieciństwie** wskutek braku naturalnej immunizacji – naturalnego „boostera” oraz stopniowego zanikania odporności poszczepiennej; **zmiany socjologiczne** (większa swoboda obyczajowa, wcześniejsze rozpoczynanie aktywności seksualnej przez młodych ludzi), a także pojawienie się znacznej liczby **grup szczególnego ryzyka** (grupy zawodowe, osoby z obniżoną odpornością – po transplantacjach, chemioterapii, narkomani).

Konstruując szczepionki dla różnych grup wiekowych i grup zwiększonego ryzyka trzeba wziąć pod uwagę kilka ważnych czynników, takich jak reaktywność układu immunologicznego danej grupy docelowej, zagrożenie epidemiologiczne, wielkość danej populacji i opłacalność inwestycji. Projektując szczepionki dla osób starszych i osób z grup ryzyka należy wziąć pod uwagę zaburzenia równowagi immunologicznej u tych osób i małą reaktywność ich układu immunologicznego. Sposobem na przezwycięzenie tych problemów może być takie zaprojektowanie molekularnej architektury kompleksu antygenowego, aby zapewnić optymalną prezentację antygenów komórkom immunologicznie czynnym, a także opracowanie nowych, efektywniejszych adiuwantów. Nowe adiuwanty zastosowane do „starych” szczepionek mogą wzmocnić reakcję immunologiczną na te szczepionki u osób starszych.

W niniejszej pracy omówiono szczepienia dla dorosłych - obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie i zalecane w Programie Szczepień Ochronnych (PSO) na 2006 rok opublikowanym przez Ministerstwo Zdrowia RP.

Słowa kluczowe: szczepionki, szczepionki dla dorosłych, PSO 2006.

Summary

According to the World Development Bank vaccinations there are one of the most cost-effective investments of the public health. They prevent not only individuals but they influence on community (*herd protection, herd immunity*) as well. Nowadays nobody has doubt to children vaccinations and these activities are accepted. An understanding of necessity of vaccination another group of age and risk group is unsatisfied not only among common people but sometimes among medical staff as well. Building of immunity during the whole life should be strategic aim of the health policy. In this paper vaccines for adults will be discussed.

Key words: vaccines, vaccines for adults, Polish Program of Prophylactic Vaccination 2006.